

1982. évi 17. törvényerejű rendelet

az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről

I. fejezet

Általános rendelkezések

Az anyakönyv

1. § (1) Az anyakönyv hatósági nyilvántartás, amely - az ellenkező bizonyításáig - közhitelűen tanúsítja a benne feljegyzett adatokat, illetőleg azok változását.

(2) Anyakönyvet kell vezetni:

- a) a születésekről,
- b) a házasságkötésekről,
- c) a bejegyzett élettársi kapcsolatokról,
- d) a halálesetokről.

Hatásköri szabályok

2. § (1) Az anyakönyvet községben, városban, megyei jogú városban és fővárosi kerületben a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője (a továbbiakban: anyakönyvvezető), valamint - az anyakönyvvezető számára e törvény által biztosított jogokat gyakorolva - az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által rendeletben kijelölt szerv vezeti. A fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a Budapest XIII. kerületi önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője jár el. Anyakönyvvezetői feladatokat a jogszabályokban meghatározott képesítési feltételekkel rendelkező polgármester, jegyző, illetőleg az illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalának köztisztviselője láthat el.

(2) A polgármester az anyakönyvvezető által előkészített házasság megkötésére, valamint bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozására az anyakönyvvezetőre megállapított képesítési feltételek hiányában is jogosult, az anyakönyvbe azonban bejegyzést nem tehet.

(3)

A felettes szerv

3. § (1) Az anyakönyvvezető tevékenysége felett a fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorol felügyeletet.

(2) A fővárosi és megyei kormányhivatal:

a) elrendeli - a hazai anyakönyvezés kivételével - az anyakönyvezést, ha annak alapja külföldi okirat vagy külföldi állampolgár által tett apai elismerő nyilatkozat;

b) intézkedik a megsemmisült, elveszett, részben vagy egészben használhatatlanná vált anyakönyvek pótlása iránt;

c)

d) elbírálja a bemutatott külföldi okiratok elfogadhatóságát, amennyiben nem magyar állampolgár kíván Magyarországon házasságot kötni, vagy bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíteni;

e) beszerzi külföldről az anyakönyvi okiratokat, illetőleg külföldre továbbítja azokat;

f)

g) felmentést adhat indokolt esetben nem magyar állampolgár Magyarországon történő házasságkötése vagy bejegyzett élettársi kapcsolata létesítése esetén annak igazolása alól, hogy a nem magyar állampolgár házasságkötésének vagy a felek bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének személyes joga szerint nincs akadálya;

h) ellenőrzi az anyakönyveket, az anyakönyvi alapiratokat, a betűrendes névmutatókat, valamint az apa adatai nélkül anyakönyvezett születések nyilvántartását (a továbbiakban együtt: anyakönyvi nyilvántartások) és az anyakönyvvezető tevékenységét;

- i) az illetékes anyakönyvvezető(k) akadályoztatása esetére kijelöli a helyettesítő anyakönyvvezetőt;
j) előkészíti, szervezi és lebonyolítja az anyakönyvi szakvizsgát.
(3)

Illetékesség

- 4. §** (1) A születést és a halálesetet az az anyakönyvvezető anyakönyvezi, akinek működési területén az történt.
(2) A házasság megkötésére és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló eljárásra, a házasságkötés, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat anyakönyvezésére az az anyakönyvvezető illetékes, aki előtt a felek ez irányú szándékukat bejelentik.
(3) Magyar állampolgár külföldön történt születését, házasságkötését, bejegyzett élettársi kapcsolatának anyakönyvezését és halálesetét az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által rendeletben kijelölt szerv anyakönyvezi (hazai anyakönyvezés).
(4) Az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által rendeletben kijelölt szerv az e célra vezetett anyakönyvbe anyakönyvezi annak a nem magyar állampolgárnak külföldön történt születését, akit magyar állampolgár örökbe fogadott.
(5) Az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által rendeletben kijelölt szerv anyakönyvezi a halálesetét annak a külföldön született nem magyar állampolgárnak, akit magyar bíróság nyilvánított holttnak.

Születési hely, származási hely, elveszületés

- 5. §** (1) Az anyakönyvbe születési helyként azt a községet, várost, fővárosi kerületet vagy a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott területet kell bejegyezni, ahol a gyermek megszületett.
(2) Anyakönyvezni az elveszületett gyermek születését kell.
5/A. § (1) A gyermek származási helyeként - az anya nyilatkozata alapján - az anya bejelentett lakóhelyét vagy tartózkodási helyét kell az anyakönyvbe bejegyezni. Ha az anya ismeretlen, akkor a születés helyét kell származási helyként is bejegyezni.
(2) Ha az anya cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképese, úgy helyette a törvényes képviselője nyilatkozatát kell kikérni.
(3) Ha az anya nyilatkozatával az apa, a törvényes képviselő nyilatkozatával a korlátozottan cselekvőképese anya nem ért egyet, úgy a vitában a szülés helye szerint illetékes jegyző dönt.
(4) Az (1) bekezdéstől eltérően a hazai anyakönyvezési eljárásban, ha az anya lakóhelye nem ismert, származási helyként kérelemre kell a születési helyet bejegyezni.

Az anyakönyvi adatok védelme, az anyakönyvi bejegyzés és irat megtekintése

- 6. §** (1) Ha törvény másként nem rendelkezik, az anyakönyvi nyilvántartásokba állami vagy önkormányzati szerv nevében eljáró személy a felhasználás céljának és jogalapjának igazolása mellett jogosult betekinteni.
(2) Az anyakönyvvezető az anyakönyvek teljes adattartalmának megismerésére törvényben feljogosított szerv részére anyakönyvi másolatot ad ki.
(3) Törvény eltérő rendelkezése hiányában az anyakönyvvezető a nyilvántartás adataiba való betekintésről hivatalos feljegyzést készít, amely tartalmazza a betekintő személy nevét, azt, hogy mely állami vagy önkormányzati szerv nevében jár el, valamint a betekintés célját és jogalapját.
(4) Az anyakönyvvezető a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatból az elismerő nyilatkozatot tevő személy, az anya, valamint az érintett nagykorú gyermek számára okiratmásolatot adhat ki.

Okirat és személyes nyilatkozat

- 7. §** (1) Az anyakönyvi, a házasságkötési és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló eljárásban a bejegyzendő adatokat, illetőleg a házasság megkötésének, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének törvényes előfeltételeit okirattal kell bizonyítani. Az idegen nyelvű okiratot hiteles magyar nyelvű fordítással ellátva kell bemutatni.

(2) Okirat bemutatása helyett személyes nyilatkozat tehető, ha az okirat a külpolitikáért felelős miniszter vagy az adott ország külképviseleti hatósága által kiadott írásbeli nyilatkozat szerint nem szerezhető be külföldről.

8. § (1) Az anyakönyvi és a házasságkötési valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló eljárásban a Magyarországon élő magyar állampolgár személyazonosságát érvényes személyazonosító igazolvánnyal vagy más a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvánnyal igazolhatja.

(2) Külföldön élő magyar állampolgárok, valamint a nem magyar állampolgárok személyazonosságukat más, személyazonosításra alkalmas okmánnyal is igazolhatják.

(3) Ha a bemutatott okirat adatainak helyessége iránt alapos kétség merül fel, az ügyfél anyakönyvi kivonat bemutatására kötelezhető. Ha a bemutatott okiratokban valamely adat eltér, az anyakönyvi eljárásban az anyakönyvi okirat adatai az irányadók.

Bejelentés

9. § (1) A születést és a halálesetet anyakönyvezés végett az illetékes anyakönyvvezetőnél be kell jelenteni. A bejelentéssel egyidejűleg a bejelentő közli és igazolja mindazokat az adatokat, amelyek az anyakönyvezéshez szükségesek. A születést szülész-nőgyógyász szakorvos, tervezett intézeten kívüli szülés esetén az intézeten kívüli szülésről szóló kormányrendeletben meghatározott felelős személy igazolja.

(2) Az intézetben történt születést, halálesetet az intézet vezetője jelenti be.

(3) Az intézeten kívüli születést a szülő, tervezett intézeten kívüli szülés esetén az intézeten kívüli szülésről szóló kormányrendeletben meghatározott felelős személy jelenti be.

(4) Az intézeten kívüli halálesetet az elhalttal egy lakásban élő vagy az elhalt hozzátartozója, illetőleg az jelenti be, aki a halálesetről tudomást szerzett.

(5) Hivatalból kell anyakönyvezni a születést és a halálesetet, ha bejelentésre kötelezett nincs vagy a kötelezett a bejelentést elmulasztotta. Ilyen esetben az anyakönyvvezető gondoskodik a szükséges adatok beszerzéséről.

(6) Ha az intézeten kívüli születésnél az intézeten kívüli szülésről szóló kormányrendeletben meghatározott felelős személy nem működött közre, a születés szülész-nőgyógyász szakorvos által utólagosan kiállított igazolás alapján anyakönyvezhető. Az igazolásnak tartalmaznia kell az anya személyazonosításra alkalmas adatait, a szülés, a születés tényét és annak vélelmezett idejét, valamint a gyermek nemét.

(7) Ha az anya a személyazonosságát sem a születéskor, sem annak bejelentését követő 30 napon belül nem igazolja, és a gyermeket az intézetben felügyelet nélkül hagyja, a gyermeket ismeretlen szülőktől származó talált gyermeknek kell tekinteni.

10. § (1) A születést és a halálesetet legkésőbb az azt követő első munkanapon kell bejelenteni.

(2) A nem tervezett intézeten kívüli születést a szülő nyolc napon belül jelenti be.

(3) A haláleset bejelentésekor az anyakönyvvezető részére át kell adni az elhalt magyar állampolgár személyazonosításra alkalmas okmányát, személyi azonosítóját és lakcímét igazoló hatósági igazolványát, az orvos által kiállított halottvizsgálati bizonyítványt, továbbá - ha a bejelentő rendelkezésére áll - az elhalt születési anyakönyvi kivonatát és a családi állapotát igazoló okiratot.

(4) A haláleset bejelentésekor a Magyarországon bevándoroltként, letelepedettként vagy menekültként élt személy személyazonosító okmányait, személyi azonosítóját és lakcímét igazoló hatósági igazolványát, a családi állapotát tanúsító okiratát, továbbá az orvos által kiállított halottvizsgálati bizonyítványt az anyakönyvvezetőnek át kell adni. Az anyakönyvvezető az okmányokat bevonja.

(5) Az anyakönyvvezető az elhalt személy átadott személyazonosító igazolványát és a személyi azonosítóját és lakcímét igazoló hatósági igazolványát átlyukasztással - a könyv formátumú személyazonosító igazolvány esetén az adatoldalakon elhelyezett érvénytelen bélyegzőlenyomattal - érvényteleníti. Hamis vagy meghamisított okmányt visszaadni nem lehet. Az anyakönyvvezető az általa érvénytelenített okmányokat erre irányuló kérelem esetén visszaadja az elhalt személy hozzátartozójának. Az anyakönyvvezető az általa érvénytelenített okmányok okmányazonosítóját, a vissza nem igényelt érvénytelenített okmányokat, valamint a további személyazonosság igazolására alkalmas okmányokat soron kívül, de legkésőbb 3 napon belül továbbítja a haláleset helye szerint illetékes járási hivatalnak.

(6) Letelepedett és menekült státussal nem rendelkező nem magyar állampolgár halálesetének bejelentésekor az elhalt személyazonosításra alkalmas okmányait, továbbá az orvos által kiállított halottvizsgálati bizonyítványt az anyakönyvvezetőnek át kell adni. Az anyakönyvvezető az elhalt úti okmányában lévő érvényes magyar vízumra, illetőleg a tartózkodási jogosultságra vonatkozó bejegyzést követően az anyakönyvi folyószám feltüntetésével „érvénytelen” bejegyzést tesz, és a külföldi hatóságok által kiállított okmányokat a bejelentőnek visszaadja.

Anyakönyvezés

11. § Az anyakönyvvezető a születést és a halálesetet a bejelentést követően azonnal, a házasságot és a bejegyzett élettársi kapcsolatot pedig annak létrejöttékor anyakönyvezi.

Az anyakönyvezés elhalasztása

12. § (1) Az anyakönyvezést - az esemény időpontjától számítva - legfeljebb harminc napra el lehet halasztani, ha a születés vagy a haláleset bejelentésekor valamennyi anyakönyvi adat nem áll rendelkezésre, és a hiányt előreláthatólag pótolni lehet. Az anyakönyvvezető a hiányzó adatok pótlására hivatalból intézkedik, illetőleg a szülőket vagy az elhalt hozzátartozóit erre felszólítja.

(2) A születés anyakönyvezését nem szabad elhalasztani az apa adatainak, a szülők házassága vagy bejegyzett élettársi kapcsolata fennállása igazolásának, illetőleg a gyermek személyi azonosítójának hiánya miatt.

(3) Az anyakönyvezés elhalasztásáról az anyakönyvvezető a bejelentőnek igazolást ad.

Az állampolgárság vizsgálata és anyakönyvezése

13. § (1) Az anyakönyvi, házasságkötési, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló eljárásban az állampolgárságot vizsgálni kell.

(2) A magyar állampolgárság érvényes személyazonosító igazolvánnyal, illetőleg magyar útlevelel vagy állampolgársági bizonyítvánnyal igazolható.

(3) A külföldi állampolgárság érvényes külföldi úti okmánnyal, a más állam által kiállított állampolgársági okirattal, a magyar hatóság által kiállított érvényes személyazonosító igazolvánnyal, valamint úti okmánnyal igazolható.

(4) Annak a személynek a születési, halotti anyakönyvi bejegyzésében, akinek magyar, illetve külföldi állampolgársága vagy hontalansága nem igazolt, az anyakönyvben - az ellenkező bizonyításáig - az „állampolgársága ismeretlen” bejegyzést kell szerepeltetni.

(5) A hontalanság tényét okirattal kell igazolni.

(6) Amennyiben valakinek több állampolgársága van és ezek közül az egyik állampolgársága magyar, a külföldi állampolgársága nem anyakönyvezhető.

(7) Amennyiben valakinek több külföldi állampolgársága van és egyik sem magyar, ezek közül csak az az állampolgársága anyakönyvezhető, amely állam területén a lakóhelye van, ha több állam területén van lakóhelye, az az állampolgárság, amely állammal a kapcsolata a legszorosabb.

Az anyakönyvezett adat kijavítása, kiegészítése

14. § Az anyakönyvvezető a lezárt alap-, valamint az utólagos bejegyzést kijavítja vagy kiegészíti, ha

a) az nem felel meg az anyakönyvezés szabályainak,
b) az anyakönyvi bejegyzés - az apa adatai nélkül anyakönyvezett születés kivételével - hiányos vagy téves adatokat tartalmaz,

c) a név módosítását engedélyezték,

d) a külföldi helységnév és annak magyar megfelelője sorrendjének kijavítását kérték,

e) a honosított személy elhalt anyja nevének magyar nyelven való feltüntetését kérte, ha az anya nevét hivatalos okiratban magyar nyelven korábban feltüntették.

II. fejezet

Házasságkötés

A házassági szándék bejelentése

15. § (1) A házasuló a házassági szándékát személyesen jelenti be és erről az anyakönyvvezető jegyzőkönyvet vesz fel.

(2) A házasulók egyike - ha magyarországi lakcímmel nem rendelkezik - a házassági szándékát - az illetékes külföldi hatóság (közjegyző, anyakönyvvezető), illetve az illetékes magyar hivatásos konzuli tisztviselő előtt tett hitelesített és hiteles magyar nyelvű fordítással ellátott nyilatkozatával - írásban is bejelentheti.

(3)

(4) A kiskorú számára a gyámhatóság által kiadott előzetes házasságkötési engedély a kiadástól számított hat hónapig érvényes.

A hivatali helyiség, a házasságkötés és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helyszíne

15/A. § (1) A települési önkormányzat jegyzője gondoskodik arról, hogy az anyakönyvvezetőnek tárgyalásra alkalmas helyiség álljon rendelkezésére.

(2) A települési önkormányzat biztosítja a házasságkötésre, továbbá a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére alkalmas hivatali helyiséget, amelyben a házasságkötés, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése történik.

(3) A házasság hivatali helyiségen, illetve hivatali munkaidőn kívüli megkötését, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen, illetve hivatali munkaidőn kívüli létesítését a házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helye szerint illetékes jegyző a szándék bejelentésétől számított 8 napon belül engedélyezi.

(4) A (3) bekezdésben foglalt engedély esetén az anyakönyvvezető kizárólag akkor működik közre a házasságkötésnek vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének hivatali helyiségen kívüli lebonyolításánál, ha a felek

a) a tanúk és - ha szükséges - a tolmács vagy a jelbeszédben jártas személy jelenlétét biztosítják,

b) gondoskodnak a házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének méltó keretéről,

c) gondoskodnak az anyakönyvvezető helyszínre és a hivatali helyiségbe való utazásáról,

d) gondoskodnak az anyakönyvvezető őrizzetében lévő anyakönyvnek a házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helyszínére való biztonságos szállításáról és a hivatali helyiségbe való biztonságos visszaszállításáról, valamint az anyakönyv helyszínén való biztonságos kezelésének feltételeiről, és

e) a hivatali helyiségen kívüli helyszínen történő lebonyolítást lehetetlenné tevő körülmények bekövetkezése esetére a házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének lebonyolítására alkalmas helyiséget jelölnek meg.

(5) A házasság megkötésének és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének törvényben előírt módját és az eseményhez méltó körülményeit akkor is biztosítani kell, ha az hivatali helyiségen kívül történik.

(6) A házasság, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen kívüli megkötése, létesítése, továbbá a munkaidőn kívül történő házasságkötés és bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése esetén a többlétszolgáltatás ellentételezéseként a települési önkormányzat rendeletében meghatározott mértékű díjat kell fizetni.

(6a) Az anyakönyvvezető kizárólag akkor működik közre a (6) bekezdés szerinti eljárásban, ha a többlétszolgáltatás ellentételezéseként megállapított díjat megfizették.

(7) A hivatali munkaidőn kívül történő házasságkötésben, bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésében közreműködő anyakönyvvezetőt választása szerint a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvényben meghatározott szabadidő egésze vagy egy része helyett az önkormányzati rendeletben meghatározott mértékű díjazás illeti meg.

(8) Nem köthető házasság, illetve nem létesíthető bejegyzett élettársi kapcsolat a Munka Törvénykönyvében meghatározott munkaszüneti napon.

A házasulók bejelentése a névviselésről

16. § A házasulók a házassági szándék bejelentésekor a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvényben (a továbbiakban: Csjt.) foglaltaknak megfelelően nyilatkoznak arról, hogy a házasságkötés után milyen házassági nevet kívánnak viselni. A házasság megkötéséig a korábbi nyilatkozat megváltoztatható.

Nyilatkozat a menyasszony gyermekének apaságáról

17. § (1) Ha a menyasszonnak rendezetlen családi jogállású gyermeke van, az anyakönyvvezető a házasságkötést megelőző eljárásban a személyesen jelenlevő vőlegény figyelmét felhívja arra, hogy amennyiben menyasszonyának a gyermekét a házasságkötést megelőzően magáénak elismeri - jogszabályban foglalt feltételek fennállása esetén - őt kell a gyermek apjának tekinteni.

(2) A vőlegény apai elismerő nyilatkozatot a házasság megkötéséig tehet. A nyilatkozatot visszavonni nem lehet.

(3) Az apai elismerő nyilatkozat alapján a férjet akkor lehet a gyermek apjának tekinteni, ha a nyilatkozat megtételétől számított hat hónapon belül a házasságot megkötik.

Megállapodás a gyermek családi nevééről

18. § (1) Amennyiben a szülők a házasságkötés után nem viselnek közös házassági nevet, a házasságkötést megelőző eljárás során megállapodhatnak arról, hogy a házasságból származó gyermekek az apa vagy az anya családi nevét, vagy a mindkét szülő családi nevéből képzett, legfeljebb kéttagú családi nevet viselik. A megállapodást a házassági anyakönyv is tartalmazza. A gyermekek nevére vonatkozó megállapodás legkésőbb az első közös gyermek születésének anyakönyvezéséig módosítható.

(2) Ha a gyermek születése anyakönyvi bejegyzésének időpontjában az egyik szülő a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben a szülői felügyeleti jogát - annak megszüntetése vagy szünetelése folytán - nem gyakorolhatja, a másik szülő egyedül határozhatja meg, hogy a gyermek melyik szülő családi nevét viselje.

A házasságkötésnél való közreműködés megtagadása

19. § (1) Házassági akadályt (Csjt. 7-12. §) bárki bejelenthet.

(2) Az anyakönyvvezető a házasságkötésnél való közreműködést megtagadja, ha:

- a) a közreműködésre nem illetékes;
- b) az eljárásból ki van zárva;
- c) a házasságkötésnek törvényes akadálya van;
- d) a házasulók a házasságkötés törvényes feltételeit nem igazolták;
- e) a házasulók a házasságkötésükhöz a jogszabályban előírt felmentést, illetőleg engedélyt nem mutatták be;
- f) a bíróság valamelyik házasulót jogerős határozatával cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte, vagy a fél a házasságkötés időpontjában nyilvánvalóan cselekvőképtelen;
- g)
- h) a házasulók a házasságkötés után viselni kívánt házassági nevükről nem nyilatkoztak;
- i) a házasságkötésre előírt várakozási határidő még nem telt el, illetőleg a házasulók e határidő alól felmentést nem kaptak.

(3) Az anyakönyvvezető a házasulók valamelyikének közeli halállal fenyegető egészségi állapota esetén sem adhat felmentést házassági akadály alól.

(4) A házasságkötés helye szerint illetékes jegyző a kérelem benyújtásától számított 30 napon belül dönt a Csjt. 8. § (2) bekezdése szerinti esetben a házassági akadályok alóli felmentés megadásáról.

Nem magyar állampolgár házasságkötése

20. § (1) A nem magyar állampolgár részére a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 38. §-ának (1) bekezdése szerinti igazolás alóli felmentés a felmentés kiállításának napjától számított hat hónapig érvényes.

(2) A felmentés megadását az együttesen megjelenő házasulók a házasság megkötésére illetékes anyakönyvvezetőnél kérhetik.

21. § Azonos külföldi állampolgárságú házасulók az állampolgárságuk szerint illetékes, Magyarországon működő külképviseleti hatóságánál is házasságot köthetnek, feltéve, hogy nemzetközi szerződés vagy viszonyosság és a külföldi állam joga ezt lehetővé teszi.

22. § (1) A házasságkötéskor a házасuló anyanyelvét használhatja.

(2) Ha a házасuló vagy a tanú, illetőleg ezek egyike a magyar nyelvet nem beszéli, továbbá, ha az anyakönyvvezető a házасuló vagy a tanú, illetőleg ezek egyike által beszélt idegen nyelvet nem érti, tolmácsot kell alkalmazni. A tolmácsról a házасulók gondoskodnak.

(3)

23. §

A házasságkötés időpontja

24. § (1) Az anyakönyvvezető a házasságkötés időpontját a házасulók kívánságának figyelembevételével tűzi ki.

(2) A Csjt. 3. § (2) bekezdésében meghatározott várakozási idő alóli felmentés megadásáról a tervezett házasságkötés helye szerint illetékes jegyző a kérelem benyújtásától számított 8 napon belül dönt.

(3) Ha a házasságkötést megelőző eljárásról készített jegyzőkönyv felvétele óta egy év eltelt és a házasságot nem kötötték meg, az eljárást meg kell ismételni.

A házasságkötés

25. § (1) A házasságkötés nyilvános és méltóságteljes.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéstől csak akkor lehet eltérni, ha a házасulók ezt kérik, vagy ha a házасuló állapota közeli halállal fenyeget.

(3) A házasság megkötése alkalmával az anyakönyvvezető előtt a házасulók házasságkötésre irányuló nyilatkozatot tesznek. Az anyakönyvvezető előbb a menyasszonyhoz, majd a vőlegényhez külön-külön a következő kérdést intézi: „kijelenti-e (itt megnevezendő az a házасuló, akihez a kérdést elsőként intézi), hogy az itt jelen lévő megnevezett másik féllel házasságot köt?”

(4) Ha a feltett kérdésre mindkét házасuló egybehangzó igennel válaszolt, az anyakönyvvezető a következő kijelentést teszi: „Megállapítom, hogy (itt megnevezendő a feleség és a férj a házasságkötés utáni nevén) a családjogi törvény értelmében házastársak.

(5) A házасulók kérésére - amennyiben a házasságot megkötő anyakönyvvezető, a tanúk és mindkét házасuló is érti és beszéli az adott, Magyarországon honos nemzetiség nyelvét - a házasság az adott nemzetiség nyelvén is megköthető.

25/A. § (1) A házastársak, a házassági tanúk és az anyakönyvvezető, továbbá - ha közreműködött - a tolmács a házassági anyakönyvi bejegyzést aláírják.

(2) Amennyiben a házасulók vagy azok egyike a 25. § (3) bekezdése szerinti kérdésre nem egybehangzó igennel válaszol, a nyilatkozatot feltételhez vagy időhöz köti, közöttük a házasság nem jön létre. E tény az anyakönyvvezető a jelenlévők előtt kijelenti.

(3) Amennyiben a házасulók vagy azok egyike, illetőleg a tanú vagy a tolmács a házassági anyakönyv bejegyzésének aláírását megtagadja, de a házasság a 25. §-ban foglaltaknak megfelelően létrejött, az anyakönyvvezető az aláírásra szolgáló rovatba e tény feljegyzi.

26. § Házassági tanú lehet minden nagykorú és cselekvőképes személy. A házassági tanúkról a házасulók gondoskodnak.

II/A. fejezet

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló szándék

26/A. § (1) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándékot személyesen kell bejelenteni, amelyről az anyakönyvvezető jegyzőkönyvet vesz fel.

(2) A felek egyike - ha magyarországi lakcímmel nem rendelkezik - a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló szándékát - a külföldi hatóság (közjegyző, anyakönyvvezető), illetve a magyar hivatásos konzuli tisztviselő előtt tett hitelesített és hiteles magyar nyelvű fordítással ellátott nyilatkozatával - írásban is bejelentheti.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozásának megtagadása

26/B. § (1) Az anyakönyvvezető a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozását megtagadja, ha

- a) a közreműködésre nem illetékes,
- b) az eljárásból ki van zárva,
- c) a létrehozásnak törvényes akadálya van,
- d) a felek a létrehozás törvényes feltételeit nem igazolták,
- e) a felek a létrehozáshoz a jogszabályban előírt felmentést vagy engedélyt nem mutatták be, vagy
- f) a bíróság valamelyik felet jogerős határozatával cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte, vagy a fél a létrehozás időpontjában nyilvánvalóan cselekvőképtelen.

(2) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helye szerint illetékes jegyző a kérelem benyújtásától számított 30 napon belül dönt Csjt. 8. § (2) bekezdése szerinti esetben a bejegyzett élettársi kapcsolat akadályai alóli felmentés megadásáról.

Nem magyar állampolgár bejegyzett élettársi kapcsolatának létesítése

26/C. § (1) A nem magyar állampolgár részére a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet 38. § (1) bekezdése szerinti igazolás alóli felmentés a kiállításának napjától számított hat hónapig érvényes.

(2) A felmentés megadása iránti kérelmet az együttesen megjelenő felek a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozására jogosult anyakönyvvezetőnél nyújthatják be.

(3) Azonos külföldi állampolgárságú felek az állampolgárságuk szerint illetékes, Magyarországon működő külképviseleti hatóságnál is létesíthetnek bejegyzett élettársi kapcsolatot, feltéve, hogy nemzetközi szerződés vagy viszonyosság és a külföldi állam joga ezt lehetővé teszi.

(4) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésekor a felek anyanyelvüket is használhatják.

(5) Ha a felek vagy a tanúk, illetőleg ezek egyike a magyar nyelvet nem beszéli, továbbá, ha az anyakönyvvezető a felek vagy a tanúk, illetőleg ezek egyike által beszélt idegen nyelvet nem érti, tolmácsot kell alkalmazni. A tolmácsról a felek gondoskodnak.

26/D. §

A bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozása

26/E. § (1) A bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozására a fővárosi kerületekben, a megyei jogú városokban, valamint a 42/A. § (3) bekezdésében meghatározott további településeken működő anyakönyvvezetők jogosultak.

(2) Az anyakönyvvezető a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozásának időpontját a felek kívánságát figyelembe véve tűzi ki.

(3) Ha a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozását megelőző eljárásról készített jegyzőkönyv felvétele óta egy év eltelt és a bejegyzett élettársi kapcsolat nem jött létre, az eljárást meg kell ismételni.

(4) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nyilvános és méltóságteljes.

(5) A (4) bekezdésben foglalt rendelkezéstől csak akkor lehet eltérni, ha a felek ezt kérik.

(6) Az anyakönyvi bejegyzést megelőzően az anyakönyvvezető előbb az egyik, majd a másik félhez külön-külön a következő kérdést intézi: „Kijelenti-e (itt megnevezendő az a fél, akihez a kérdést intézi), hogy az itt jelen lévő (megnevezett másik féllel) bejegyzett élettársi kapcsolatot létesít?”. Ha a feltett kérdésre mindkét fél egybehangzó igennel válaszolt, az anyakönyvvezető a következő kijelentést teszi: „Megállapítom, hogy (itt megnevezendő az egyik majd a másik fél) a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvény értelmében bejegyzett élettársak.”

(7) A felek kérésére - ha az anyakönyvvezető, a tanúk és mindkét fél érti és beszéli az adott, Magyarországon honos nemzetiség nyelvét - az eljárás az adott nemzetiség nyelvén is lefolytatható.

(8) A felek, a tanúk és az anyakönyvvezető, továbbá - ha közreműködött - a tolmács az anyakönyvi bejegyzést aláírják.

(9) Ha a felek vagy azok egyike a (6) bekezdésben foglaltak szerinti kérdésre nem egybehangzó igennel válaszol, a nyilatkozatot feltételhez vagy időhöz köti, közöttük a bejegyzett élettársi kapcsolat nem jön létre. E tényt az anyakönyvvezető a jelenlévők előtt kijelenti.

(10) Ha a felek vagy azok egyike, illetve a tanú vagy a tolmács az anyakönyv bejegyzésének aláírását megtagadja, de a bejegyzett élettársi kapcsolat a (6) bekezdésben foglaltaknak megfelelően létrejött, az anyakönyvvezető az aláírásra szolgáló rovatba e tényt feljegyzi.

26/F. § Tanú nagykorú és cselekvőképes személy lehet. A tanúkról a leendő bejegyzett élettársak gondoskodnak.

III. fejezet

Névviselés, névmódosítás, névváltoztatás

Névviselés

27. § (1) Hatósági eljárásban, igazolásban, igazolványban, nyilvántartásban a magyar állampolgár a születési, illetőleg a házassági anyakönyv szerint őt megillető születési vagy házassági nevet viseli.

(2) A név anyakönyvezésénél a magyar helyesírás szabályai az irányadóak.

A születési név

27/A. § (1) A születési név az a név, amely az érintettet a születési anyakönyvi bejegyzés alapján megilleti. A magyar állampolgár születési neve családi és utónévből áll.

(2) A családi név egy- vagy kéttagú. A kéttagú családi név tagjait kötőjel köti össze.

(3) Anyakönyvezni egy vagy két utónevet lehet.

(4) Az anyakönyvi kivonaton két utónevet lehet feltüntetni. Annak a személynek, akinek születési anyakönyvi bejegyzése kettőnél több utónevet tartalmaz, a születési anyakönyvi kivonat kiállításánál írásban nyilatkoznia kell, hogy melyik két utónevét kívánja viselni. A nyilatkozat alapján a születési anyakönyvben az utónevét ki kell javítani. Ha az érintett személy a nyilatkozatot nem teszi meg, az anyakönyvi kivonatra az anyakönyvben szereplő utónevei közül az első kettőt kell feltüntetni.

(5) Elhalt személy esetén, amennyiben születési anyakönyvi bejegyzése kettőnél több utónevet tartalmaz, az elhalt házassági anyakönyvi bejegyzését, ennek hiányában még életében tett személyes nyilatkozatát kell alapul venni a viselt utónevek tekintetében, és a halotti anyakönyvbe a (6) bekezdésben foglaltak szerint kell utónevét (utóneveit) bejegyezni.

(6) Ha az elhalt személy 1953. január 1-je után kötött házasságot, a halotti anyakönyvbe a házassági bejegyzésben szereplő utónevet (utóneveket) kell feltüntetni. 1953. január 1-je után kötött házassági bejegyzés hiányában az elhalt utolsó személyazonosító igazolványában, ennek hiányában egyéb, személyazonosításra alkalmas okmányában szereplő utónevet (utóneveket) kell feltüntetni.

(7) A (6) bekezdésben meghatározott esetekben a születési - és 1953. január 1-je előtti házassági bejegyzés esetében a házassági - anyakönyvben az elhalt utónevének javítását a halálesetet nyilvántartó anyakönyvvezető értesítése alapján kell elvégezni.

(8) Az ugyanattól az anyától származó, ugyanazon a napon született gyermekek nem viselhetnek megegyező utónevet.

A házassági név

27/B. § (1) A házassági név az a név, amely az érintettet a házassági anyakönyvi bejegyzés alapján megilleti. A házasságot kötő személy a Csjt.-ben felsorolt házassági névviselési formák közül választhat házassági nevet.

(2) A házassági név családi nevekből képzett része egy vagy legfeljebb kéttagú lehet.

(3) Amennyiben az egyik vagy mindkét házastárs születési családi neve vagy előző házassági nevének a családi nevekből képzett része kéttagú, a házastársaknak nyilatkozniauk kell arról, hogy a Csjt.-ben ennek megfelelően meghatározott névviselési forma keretében melyik két családi nevet kívánják összekapcsolt házassági névként viselni.

(4) A házassági névviselési forma - a házasság fennállása alatt, illetve annak megszűnése után - a Csjt. szabályainak megfelelően az érintett kérelmére módosítható.

(5) A házassági név módosítására irányuló eljárás lefolytatására a házasságkötés helye szerinti anyakönyvvezető rendelkezik hatáskörrel, a kérelem azonban bármely anyakönyvvezetőnél, külföldön élő magyar állampolgár esetében bármely hivatásos konzuli tisztviselőnél előterjeszhető.

(5a) Ha a kérelmet nem a házasságkötés helye szerinti anyakönyvvezetőnél terjesztették elő, az anyakönyvvezető haladéktalanul, de legkésőbb 5 napon belül, a hivatásos konzuli tisztviselő az első diplomáciai futárral köteles megküldeni a kérelmet a házasságkötés helye szerinti anyakönyvvezetőnek.

(6) A házastársa nevét viselő személy házassági neve kérelemre megváltoztatható, ha

a) a házasság megszűnt, és

b) személyazonosításra alkalmas hatósági igazolvánnyal vagy a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás alapiratóval igazolható, hogy volt házastársa nevét a kért formában használta.

(7) Amennyiben a magyar állampolgár neve külföldön történt házasságkötés következtében a magyar névviseelési szabályoktól eltérően megváltozik, a hazai anyakönyvezéskor a név bejegyzése során úgy kell eljárni, mintha a névváltoztatást az anyakönyvi ügykért felelős miniszter engedélyezte volna, azzal a különbséggel, hogy a névváltoztatásról az anyakönyvi ügykért felelős minisztert és a születést nyilvántartó anyakönyvvezetőt értesíteni kell.

(8) A (6) bekezdés szerinti névváltoztatásra a születési név megváltoztatására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, kivéve a 28. § (2) bekezdését, a 28. § (4)-(6) bekezdését és a 28/A. § (2) bekezdés c) pontját, valamint a 28/A. § (4) bekezdését.

A születési név megváltoztatása

28. § (1) Magyar állampolgár születési családi és utónevének megváltoztatását - kérelmére - az anyakönyvi ügykért felelős miniszter engedélyezheti.

(2) Kiskorú gyermek születési nevének megváltoztatását törvényes képviselője kérheti.

(3) Cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt álló személy kérelmét a gondnok terjeszheti elő. Cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt álló személy - amennyiben a korlátozás a névváltoztatás jogát is érinti - csak gondnokának hozzájárulásával kérheti születési nevének megváltoztatását.

(4) A szülő családi nevének megváltoztatása - ha a szülő ennek ellenkezőjét kifejezetten nem kéri - kiterjed családi nevét viselő kiskorú gyermek családi nevére is.

(5) Ha a nevet változtató házastárs nevét a másik házastárs valamilyen formában viseli, a névváltoztatás rá is kiterjed.

(6) A magyar hagyományoktól eltérő hangzású, magyartalanul képzett név, történelmi név, régies írásmóddal írott családi név felvételét - különös méltánylást érdemlő körülmények kivételével - nem lehet engedélyezni.

(7) Amennyiben a névváltoztatással érintett anyakönyvi esemény külföldön történt, a névváltoztatás engedélyezésének feltétele a hazai anyakönyvezés.

28/A. § (1) A név megváltoztatása iránti kérelmet személyesen kell előterjeszteni. A kérelem bármely anyakönyvvezetőnél, külföldön élő magyar állampolgár esetében bármely hivatásos konzuli tisztviselőnél előterjeszhető.

(2) A kérelemnek tartalmaznia kell

a) a kérelmező

aa) születési családi és utónevét,

ab) házassági nevét,

ac) születési helyét,

ad) anyja születési nevét [a továbbiakban az aa)-ad) alpont szerinti adatok együtt: személyi adatok],

ae) személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét,

af) családi állapotát,

ag) házasságkötésének, bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének helyét, idejét,

ah) lakóhelyét, annak hiányában tartózkodási helyét vagy elérhetőségének címét,

ai) személyazonosságát és magyar állampolgárságát igazoló okiratának számát, az okirat érvényességi idejét,

b) ha a kérelmező családi állapota házas, a névváltoztatással érintett házastársa

ba) személyi adatait,

bb) személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét,

c) a kérelmező kiskorú gyermekének

ca) személyi adatait,

cb) személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét,

d) a kérelem indokolását,

e) a kérelmező nyilatkozatát arról, hogy a kérelmező - születési vagy házassági - nevét az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter korábban megváltoztatta-e, valamint

f) a kérelmező nyilatkozatát arról, hogy a kérelmezett név a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 77. § (4) bekezdésében foglalt, a névhasználatra vonatkozó feltételeket nem sérti.

(3) Születési név megváltoztatására irányuló kérelemben meg kell jelölni azt a családi, illetve utónevet, melyet a kérelmező új névként kíván viselni.

(4) A kérelemhez mellékelni kell a kérelmező, valamint azon személyek anyakönyvi kivonatát, akiknek anyakönyvi bejegyzését a névváltozás érinti.

(5) Névváltoztatásról az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter okiratot állít ki. A névváltoztatási iratok nem selejtezhettek, őrzésükről és nyilvántartásukról az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter gondoskodik.

(6) Akinek a névváltoztatását az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter engedélyezte, az új nevet az okirat kézhezvételétől jogosult és köteles viselni.

(7) A névváltoztatás anyakönyvi bejegyzését az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter rendeli el.

(8) A születési név megváltoztatására irányuló eljárás ügyintézési határideje 45 nap.

(9) Amennyiben a kérelem hiányosan érkezik, a hiánypótlási felhívást a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül kell kibocsátani.

(10) A szülő családi nevének megváltozását a kiskorú gyermek születési anyakönyvi bejegyzésébe akkor is fel kell jegyezni, ha a szülő nem kérte a névváltoztatás hatályának a kiskorú gyermekre történő kiterjesztését vagy a gyermek nem a névváltoztatással érintett szülő születési családi nevét viseli.

(11) A nem megváltoztatása után történt névváltoztatást az érintett személy gyermeke születési anyakönyvi bejegyzésébe nem lehet feljegyezni.

28/B. § Csak különös méltánylást érdemlő okból engedélyezhető újabb névváltoztatás az előző névváltoztatás hatályba lépésétől számított 5 éven belül.

Nem magyar állampolgárok névviselése

29. § (1) Külföldi állampolgárok, hontalanok névviselésénél állampolgárságuk, illetőleg származási helyük joga az irányadó.

(2) A magyar anyakönyvben és az ennek alapján kiadott okiratokban a családi név az utónevet megelőzi.

A név anyakönyvezése

30. § (1) A születési anyakönyvbe a szülők, a házassági anyakönyvbe és a bejegyzett élettársi kapcsolatok anyakönyvébe a felek apja és anyja, a halotti anyakönyvbe az elhalt apja, anyja továbbá házastársa vagy bejegyzett élettársa nevéként a születési nevet kell anyakönyvezni.

(2) A házassági, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolatok anyakönyvébe a feleség és a férj, illetve a felek születési nevét minden esetben be kell jegyezni.

(3) Az anyakönyvvezetőnek a kétfágú születési családi név és a házassági név családi nevekből képzett részét kötőjellel összekapcsolva kell anyakönyveznie.

(4) Az anyakönyvbe azt a születési és házassági nevet kell bejegyezni, amely az érintett személyt a születés, a házasságkötés, a bejegyzett élettársi kapcsolat bejegyzése vagy a haláleset időpontjában megillette. Anyakönyvezni a szülők által meghatározott sorrendben legfeljebb két, a gyermek nemének megfelelő utónevet lehet a Magyar Tudományos Akadémia által összeállított utónévjegyzékből.

(5) Amennyiben a szülők által választott utónév nem szerepel az utónévjegyzékben, a Magyar Tudományos Akadémia nyilatkozik a kért utónév anyakönyvezhetőségéről.

(6) Élve született, de a születés anyakönyvezése előtt meghalt gyermek utónevét - ha a szülők a gyermek utónevéről nem nyilatkoztak - „utónevet nem kapott” szavakkal jegyzi be az anyakönyvvezető.

(7) Amennyiben a szülők vagy azok egyike nem magyar állampolgár, az anyakönyvvezető a gyermek utónevét a születési anyakönyvbe az érintett nem magyar állampolgárra irányadó szabályok szerint is bejegyezheti. A külföldön tartózkodó magyar állampolgárok ott született gyermeke születésének hazai anyakönyvezése során a gyermek utónevéként a külföldi okiratban szereplő utónevet kell bejegyezni.

(8) Az a személy, akinek korábbi személyes joga alapján kettős családi nevét a magyar névviselési szabályoktól eltérően anyakönyvvezték, a magyar állampolgárság megszerzése után kérheti, hogy kettős családi nevét a magyar névviselési szabályoknak megfelelő írásmódra javítsák ki.

30/A. § (1) A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó személyek gyermeküknek nemzetiségüknek megfelelő utónevet is adhatnak, valamint kérhetik saját utónevüknek a megfelelő nemzetiségi utónévre történő javítását, továbbá joguk van családi és utónevüknek anyanyelvük szabályai szerinti anyakönyvezéséhez.

(2) Családi név kijavítására, valamint olyan utónév bejegyzésére irányuló kérelem esetén, amely a 30/B. § (1) bekezdésében szereplő nemzetiségi utónévjegyekben nem szerepel, nyilatkozni kell arról, hogy a választott nevet mely nemzetiség használja.

(3) Az anyakönyvi, házasságkötési és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló eljárás során a valamely nemzetiséghez való tartozás kérdésében nyilatkozatra senki nem kötelezhető.

(4) Az érintett kérésére a név anyakönyvezése két nyelven történik.

30/B. § (1) A választható nemzetiségi utóneveket az érintett országos nemzetiségi önkormányzatok által összeállított nemzetiségi utónévjegyék tartalmazza.

(2) Az utónévjegyekben nem szereplő nemzetiségi utónév anyakönyvezhetőségéről az érintett országos nemzetiségi önkormányzat - a megkereséstől számított 15 napon belül kiadott - állásfoglalása az irányadó.

Megkülönböztető betűjel

31. § (1) Az egy családhoz tartozók vagy azonos családnevűek megkülönböztetésére szolgáló betűjelzést az anyakönyvbe az érdekelt kérelmére kell bejegyezni. Erre akkor van lehetőség, ha annak a felmenőnek a születési anyakönyvi bejegyzése, akinek a családi nevét a kérelmező viseli, azt tartalmazza.

(2) Amennyiben megkülönböztető betűjel anyakönyvezését kéri, az anyakönyvvezető a kérelmező felmenőjének születési anyakönyvi másolatát a kérelem elbírálása előtt beszerzi.

(3) A megkülönböztető betűjel anyakönyvezésekor a betűjelet a családi név részének kell tekinteni, az nem minősül külön tagnak. A betűjelet a családi nevet megelőzően vagy azt követően - a felmenők névviselésének megfelelően - nagybetűvel kell bejegyezni, és a névtől ponttal kell elválasztani.

(4) A doktori címet és más tudományos fokozatot, valamint az egyes címek és rangok megszüntetéséről szóló 1947. évi IV. törvény szabályaival ellentétes adatok bejegyzését meg kell tagadni.

(5) Nem lehet az (1) bekezdés rendelkezése alapján olyan betűjelzést bejegyezni, amelyet jogszabály tilt vagy személyhez fűződő jogot sért.

(6) Az anyakönyvbe korábban bejegyzett betű- és egyéb jelzéseket - az (1) bekezdésben meghatározott kivétellel -, valamint a korábban bejegyzett doktori címet az anyakönyvi kivonat kiállításánál figyelmen kívül kell hagyni.

IV. fejezet

Az anyakönyvek vezetése

A születési anyakönyv

32. § (1) A születési anyakönyv nyilvántartja:

- a) a születés helyét és idejét (év, hó, nap);
- b) a származás helyét;
- c) a gyermek születési családi és utónevét, nemét, személyi azonosítóját;
- d) a szülők születési családi és utónevét, születési helyét, személyi azonosítóját, annak hiányában a születési idejét, a lakóhely településének a nevét;
- e) a többes szülést;
- f) a szülők és a gyermek igazolt külföldi állampolgárságát, hontalanságát, ismeretlen állampolgárságát;
- g) a bejegyzés idejét (év, hó, nap).

(2) Az adatok változása esetén anyakönyvezni kell:

- a) a gyermek, illetőleg a szülő születési családi és utónevének megváltozását,
- b) a gyermek, illetőleg a szülő kettőnél több utónevének a 27/A. § (4) és (7) bekezdésében szabályozott kijavítását,
- c) a gyermek, illetőleg a szülő személyi azonosítójának megváltozását,
- d) a gyermek nemének megváltozását,
- e) a gyermek családi jogállásának megváltozását,

f) a szülők, illetve a gyermek magyar állampolgárságának megszűnését, a magyar állampolgárság megszerzését; valamint az ismertté vált állampolgárságát, a tévesen bejegyzett külföldi állampolgárság törlését,

g) a bejegyzett személy halálát.

(3) A nem megváltozásának a születési anyakönyvbe való bejegyzését meg kell tagadni, ha az érintett személy házassága vagy bejegyzett élettársi kapcsolata fennáll.

(4) Nem jegyezhető be a születési anyakönyvbe a szülő utónevének megváltozása, ha az a nemének megváltozásával összefüggésben történt.

33. § (1) Ha a szülők a gyermek utónevét a születéstől számított harminc napon belül nem jelentik be, a születést anyakönyvezni kell, a gyermek utónevét „még nincs megállapítva” szavakkal kell beírni. Egyidejűleg az anyakönyvvezető megkeresi a gyámhatóságot az utónév megállapítása végett.

(2) Az anyakönyvben a gyermek nemét „fiú”, illetőleg „leány” megjelölés jelzi.

34. § Képzelt személynek apaként való anyakönyvezése iránti kérelmet bármelyik anyakönyvvezető előtt elő lehet terjeszteni.

A házassági anyakönyv

35. § (1) A házassági anyakönyv nyilvántartja:

a) a házasságkötés helyét és idejét (év, hó, nap);

b) a férj, valamint a feleség születési családi és utónevét, házasságkötés előtt viselt - előző házassági - nevét, születési helyét, személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét (év, hó, nap), a házasságkötést megelőző családi állapotát, a lakóhely településének a nevét, a házasulók szüleinek születési családi és utónevét;

c) a házastársak nevét a házasságkötés után;

d) a házasságkötésnél közreműködött anyakönyvvezető nevét;

e) a házassági tanúk és a tolmács nevét;

f) a megállapodást a születendő gyermek születési családi nevére;

g) a férj, illetőleg a feleség külföldi állampolgárságát vagy hontalanságát, a hazai anyakönyvezésnél ismeretlen állampolgárságát;

h) a házasságkötése során alkalmazott nyelv megnevezését, ha a házasság megkötése valamely Magyarországon honos nemzetiség nyelvén történt.

(2) Az adatok változása esetén anyakönyvezni kell:

a) a férj, illetőleg a feleség születési és házassági nevének, személyi azonosítójának megváltozását;

b) a házasság megszűnését, illetve érvénytelenné nyilvánítását;

c) a magyar állampolgárság megszűnését; a magyar állampolgárság megszerzését;

d) a megállapodást a születendő gyermek születési családi nevééről.

A bejegyzett élettársi kapcsolatok anyakönyve

35/A. § (1) A bejegyzett élettársi kapcsolatok anyakönyve tartalmazza

a) a létrehozás helyét és idejét (év, hó, nap);

b) a bejegyzett élettársak születési családi és utónevét, az anyakönyvezés előtt viselt nevét, születési helyét, személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét (év, hó, nap), a bejegyzést megelőző családi állapotát, a lakóhely településének a nevét, a bejegyzett élettársak szüleinek születési családi és utónevét;

c) a tanúk és a tolmács nevét;

d) a bejegyzett élettársak nemét;

e) a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése során alkalmazott nyelv megnevezését, ha a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló eljárás valamely Magyarországon honos nemzetiség nyelvén történt;

f) a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozásánál közreműködött anyakönyvvezető nevét;

g) a bejegyzett élettársak külföldi állampolgárságát vagy hontalanságát, a hazai anyakönyvezésnél ismeretlen állampolgárságát.

(2) Az adatok változása esetén anyakönyvezni kell:

a) a bejegyzett élettársak születési nevének, személyi azonosítójának megváltozását;

b) a bejegyzett élettársi kapcsolat megszűnését, illetve érvénytelenné nyilvánítását;

c) a magyar állampolgárság megszűnését, a magyar állampolgárság megszerzését.

(3) A bejegyzett élettársakat az anyakönyvbe születési nevük abc sorrendjében kell bejegyezni.

A halotti anyakönyv

36. § (1) A halotti anyakönyv nyilvántartja:

- a) a halálest helyét és idejét (év, hó, nap);
- b) a meghalt személy születési és házassági nevét, nemét, személyi azonosítóját, annak hiányában a születési idejét, családi állapotát, a lakóhely településének a nevét, születési helyét;
- c) a meghalt személy szüleinek születési családi és utónevét;
- d) a meghalt személy házastársának vagy bejegyzett élettársának születési családi és utónevét, személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét, a házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helyét, idejét, ha a halálest idején a házasság vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat fennállott;
- e) a meghalt személy külföldi állampolgárságát, hontalanságát, illetve ismeretlen állampolgárságát;
- f) a bejegyzés idejét (év, hó, nap).

(2) Az adatok változása esetén anyakönyvezni kell:

- a) a holtak nyilvántartást hatálytalanító bírósági végzést;
- b) az ismeretlen holttest később megállapított adatait;
- c) az ismeretlen állampolgárságú személy ismertté vált állampolgárságát;
- d) a magyar állampolgárság megszerzését.

V. fejezet

Az anyakönyvezést követő és egyéb eljárások

Utólagos és újból való anyakönyvezés feltételei

37. § (1) A születést, a házasságkötést, a bejegyzett élettársi kapcsolatot és a halálestet utólag kell anyakönyvezni, ha:

- a) a születést és a halálestet annak időpontjától számított harminc napon belül;
- b) a házasságkötést, a bejegyzett élettársi kapcsolatot annak megtörténte után azonnal nem anyakönyvezték.

(2) A születést, a házasságkötést, a bejegyzett élettársi kapcsolatot és a halálestet újból kell anyakönyvezni, ha:

- a) a gyermek családi jogállásában, illetőleg a szülők személyében bekövetkezett változás miatt a születési anyakönyvbe anyakönyvezett szülők, illetőleg a gyermek családi nevére vonatkozó adatok megváltoztak;
- b) a bejegyzést nem az eljárásra jogosult személy teljesítette;
- c) az alapbejegyzés kijavítással nem pontosítható.

Hazai anyakönyvezés

38. § (1) Magyar állampolgár születését és házasságkötését, bejegyzett élettársi kapcsolatát a magyar anyakönyv akkor is tartalmazza, ha a magyar állampolgárságot születése, illetőleg házasságkötése után szerezte meg.

(2) Magyarországon lakó hontalan személy külföldön történt születését, házasságkötését, bejegyzett élettársi kapcsolatát, illetőleg halálestét, ha lakóhelye Magyarországon van vagy volt, az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által rendeletben kijelölt szerv anyakönyvezi, ha a bejegyzést olyan személy kéri, akinek a magyarországi anyakönyvezéshez érdeke fűződik.

39. § (1) Magyar állampolgár bármelyik anyakönyvvezetőnél előterjeszheti a hazai anyakönyvezés iránti kérelmet. A külföldön élő magyar állampolgár bármely hivatásos konzuli tisztviselőnél is előterjeszheti a hazai anyakönyvezés iránti kérelmet. Ha magyar állampolgár külföldön történt születéséről, házasságkötéséről, külföldön létesített bejegyzett élettársi kapcsolatáról vagy külföldön történt halálestéről az anyakönyvvezető vagy - a fogadó állam által megküldött anyakönyvi kivonat alapján - a hivatásos konzuli tisztviselő tudomást szerez, az anyakönyvezést hivatalból kezdeményezi. A magyar állampolgár külföldön bekövetkezett halálestének hazai anyakönyvezése iránti kérelmet a hivatásos konzuli tisztviselőnél postai úton is elő lehet terjeszteni.

(1a) Az állampolgárság megszerzésére irányuló eljárás vagy az állampolgárság igazolására irányuló eljárás kezdeményezésekor az állampolgársági kérelem átvételére jogosult szervnél a hazai anyakönyvezés iránti kérelmet is elő kell terjeszteni.

(1b) Magyar állampolgár külföldön történt születésének, házasságkötésének, bejegyzett élettársi kapcsolatának hazai anyakönyvezésére irányuló kérelemhez csatolni kell - ha a kérelmező a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban nem szerepel - a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba vételhez szükséges iratokat. Az anyakönyvvezető ellenőrzi, hogy a kérelmező a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásban szerepel-e.

(2) A hazai anyakönyvezéshez csatolni kell a - hiteles magyar fordítással ellátott - külföldi anyakönyvi okiratot. Ha a külföldi anyakönyvi okirat a külpolitikáért felelős miniszter vagy az adott állam külképviseleti hatósága által kiadott írásbeli nyilatkozat szerint külföldről nem szerezhető be, vagy az anyakönyvezés külföldön nem történt meg, az anyakönyvi esemény tanúsítására alkalmas egyéb közokiratot kell csatolni.

(3) Magyar állampolgár születésének hazai anyakönyvezése során kérheti utónevének, a külföldi anyakönyvi okiratban szereplő utónévnek megfelelő magyar utónévre történő javítását.

(4) Az a személy, akinek korábbi személyes joga alapján kettős családi nevét a magyar névviselési szabályoktól eltérően anyakönyvezték, a magyar állampolgárság megszerzése után kérheti, hogy kettős családi nevét a magyar névviselési szabályoknak megfelelő írásmóddal jegyezzék be, illetve arra javítsák ki.

Az anyakönyvi közokirat

40. § (1) Az anyakönyv alapján kiállítható közokirat az anyakönyvi kivonat, a másolat, az értesítés és a hatósági bizonyítvány.

(2) Az ügyfél részére anyakönyvi kivonat adható ki. A kivonat az anyakönyvezett adatokat a kiállítása időpontja szerinti állapotnak megfelelően tartalmazza.

(3) Ha az ügyfél olyan adat igazolását kéri, amely nem adattartalma az anyakönyvi kivonatnak, hatósági bizonyítvány kiadásának van helye.

(4) A születés, a házasságkötés, a bejegyzett élettársi kapcsolat és a haláleset anyakönyvezését követően az érintett részére egy ízben hivatalból illetégmentes anyakönyvi kivonatot kell kiállítani.

(5) Azok a szervek, amelyek az anyakönyvi esemény bejegyzését követően kiállított illetégmentes anyakönyvi kivonatnak a bemutatását igényelték, azt a betekintés után az ügyfélnek kötelesek visszaadni.

(6) Külföldi felhasználás céljából diplomáciai felülhitelesítéshez szükséges közbenső felülhitelesítéssel, diplomáciai felülhitelesítéssel, valamint Apostille-tanúsítvánnyal kizárólag az egy évnél nem régebben kiállított anyakönyvi kivonat, valamint a 2006. március 1-jét követően bármely időpontban kiállított halotti anyakönyvi kivonat látható el.

Adatkérés és adatszolgáltatás

40/A. § (1) Az anyakönyvvezető jogosult

a) az állampolgárság ellenőrzése és az elhalt személyek személyazonosság igazolására alkalmas okmányainak, valamint a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványának bevonása céljából az ehhez szükséges, a polgárok személyi adatainak és lakcímeinek nyilvántartásáról szóló törvényben, valamint a külföldre utazásról szóló törvényben meghatározott adatokat, valamint

b) az elhalt személyek személyazonosság igazolására alkalmas okmányainak bevonása céljából az ehhez szükséges, a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvényben meghatározott adatokat megismerni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adatok megismerését közvetlen elektronikus hozzáféréssel kell biztosítani, ha az anyakönyvvezető részére a szükséges technikai feltételek rendelkezésre állnak.

41. § (1) Az anyakönyvvezető az alap- és utólagos bejegyzésről az e törvényerejű rendeletben meghatározott feladatok ellátása céljából más anyakönyvvezetőnek, a fővárosi és megyei kormányhivatalnak és a gyámhatóságnak szolgáltat adatot.

(2) Az anyakönyvvezető a polgárok személyi adatainak és lakcímeinek nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvényben meghatározott adatszolgáltatási kötelezettségét személyi azonosítóval teljesíti. Az adatszolgáltatással egyidejűleg az újszülött személyazonosító igazolványának, valamint személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványának kiadása érdekében az újszülött arcképét megküldi a személyazonosító igazolványt kiállító

hatóság részére, a törvényes képviselők nevét és telefonszámát a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt kiállító hatóság részére.

(3) Az anyakönyvvezető az 1980. december 31-ig vezetett anyakönyv első példányába bejegyzett utólagos bejegyzés teljes szövegéről az illetékes levéltárat értesíti.

(4) Az anyakönyvvezetőnek a külföldi állampolgár vagy hontalan személy - a letelepedett, illetőleg a menekültként elismert külföldi kivételével - halálesetének anyakönyvezéséről anyakönyvi értesítést kell kiállítania, és azt nyolc napon belül meg kell küldenie a központi idegenrendészeti nyilvántartást vezető szervhez. Az anyakönyvvezető az idegenrendészeti hatóság által kiállított, tartózkodásra jogosító engedélyt eljárása során bevonja és azt az anyakönyvi értesítéshez csatolja.

(5) Az anyakönyvvezető a külföldi állampolgár anyakönyvi eseményéről - nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján - az érintett állampolgársága szerint illetékes idegen állam magyarországi külképviseleti hatóságát értesíti.

(6)

Elektronikus ügyintézés az anyakönyvi, házasságkötési és névváltoztatási eljárásban

41/A. § (1) Az anyakönyvi, a házasságkötési valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló és a névváltoztatási eljárásokban - a (2) bekezdésben foglalt eseteket kivéve - nincs helye elektronikus ügyintézésnek.

(2) Az ügyfél - ha a szükséges technikai feltételek rendelkezésre állnak - anyakönyvi kivonatának, hatósági bizonyítványának kiállítását, valamint a 27/B. § (4) és (5) bekezdésében szabályozott eljárás megindítását elektronikus úton is kérelmezheti.

41/B. § (1) Az anyakönyvi bejegyzések céljára, valamint az anyakönyvi kivonat kiállítására szolgáló biztonsági okmányokról a közhitelességet szolgáló ellenőrzés, valamint a visszaélések megakadályozása céljából központi nyilvántartást (a továbbiakban: nyilvántartás) kell vezetni.

(2) A nyilvántartás tartalmazza:

a) az okmány

aa) felhasználására jogosult szerv megnevezését és azonosítóját,

ab) egyedi azonosítóját,

ac) bevételezésének helyét és idejét,

ad) tényleges tárolási helyét,

ae) kiállítására, felhasználására, érvényességére és selejtezésére vonatkozó adatokat (állapot-adatok),

b) a kiállított anyakönyvi kivonatban szereplő személyes és okmányazonosító adatokat,

c) az anyakönyvi kivonat kiállítását kérő ügyfél személyazonosító adatait,

d) az anyakönyvi kivonatot kiállító anyakönyvvezető azonosításához szükséges adatokat.

(3) A nyilvántartásban tárolt adatok megismerésére, illetőleg igénylésére közvetlen (online) hozzáféréssel jogosult:

a) a település megbízott anyakönyvvezetője,

b) a helyettesítő anyakönyvvezető a kirendelés időtartama alatt, továbbá

c) a külön jogszabályban meghatározott járási hivatal vezetője, illetőleg az útlevelelhatóság, vagy a konzuli szolgálat közigazgatási hatósági jogkört gyakorló konzuli tisztviselője személyazonosításra alkalmas hatósági igazolvány kiadási eljárásban, valamint

d) törvényben meghatározott felügyeleti feladatai ellátásához a fővárosi és megyei kormányhivatal és a jogszabályban az anyakönyvi feladatok ellátására kijelölt szerv (a továbbiakban: központi anyakönyvi szerv).

(4) A (3) bekezdés szerinti betekintéseket, illetőleg adatigényléseket naplózni kell, a naplóállományokat az okiratok kiállításától számított 5 évig kell megőrizni.

(5) A nyilvántartásból és a (4) bekezdés szerinti naplóállományokból adatszolgáltatás a bíróság és a nemzetbiztonsági szolgálatok részére, feladataik ellátása érdekében - a rájuk vonatkozó törvényekben meghatározott célok és feltételek teljesülése esetén -, valamint a nyomozó hatóságok bűnüldözési tevékenységének ellátásához teljesíthető.

(6) A (2) bekezdés c)-d) pontjában meghatározott adatokat az anyakönyvi kivonat kiállítását követő öt év elteltével törölni kell.

41/C. § (1) A 41/B. § (2) bekezdésében meghatározott nyilvántartást az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által kijelölt szerv vezeti, amely a 41/B. § (5) bekezdés szerinti adattovábbítás tekintetében adatkezelőként, a nyilvántartásban szereplő egyéb személyes adatok tekintetében adatfeldolgozóként tartozik felelősséggel.

(2) A nyilvántartás vezetéséhez - a nyilvántartott adatok és azok változásai tekintetében - az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter rendeletében meghatározott rend szerint adatkezelőként adatszolgáltatásra kötelezett:

- a) a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője,
- b) a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának jegyzője, valamint
- c) a fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a központi anyakönyvi szerv vezetője.

41/D. § (1) A 41/B. § (3) bekezdésében meghatározott, közvetlen hozzáférési jogosultsággal rendelkezőkről a 41/C. § (1) bekezdése szerinti szerv nyilvántartást vezet, amely tartalmazza:

- a) a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetői feladatokkal megbízott köztisztviselője, a fővárosi és megyei kormányhivatal és a központi anyakönyvi szerv hozzáférésre jogosult kormánytisztviselője személyazonosító adatait (családi és utónevét, születési helyét és idejét, anyja nevét),
- b) az anyakönyvvezető megbízása szerinti települések nevét, a közös önkormányzati hivatal székhelyének megnevezését, helyettesítés esetén a megbízás időtartamát,
- c) a jogosultságot biztosító fővárosi és megyei kormányhivatal, továbbá a központi anyakönyvi szerv megnevezését, a jogosultság időtartamát,
- d) az a) pontban meghatározott személyek hozzáférési jogosultságot biztosító felhasználói kártya azonosítóját, felhasználói nevét, a hozzáférési jogokat,
- e) az a)-c) pontokban meghatározott adatokban bekövetkezett változásokat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás vezetéséhez - a nyilvántartott adatok és azok változásai tekintetében - az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter rendeletében meghatározott rend szerint adatkezelőként adatszolgáltatásra kötelezett:

- a) a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának jegyzője,
- b) a fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint
- c) a központi anyakönyvi szerv vezetője.

(3) Az (1) bekezdés a)-e) pontjában meghatározott adatokat a nyilvántartás a jogosultság megszűnésétől számított öt évig tartalmazza.

VI. fejezet

Záró rendelkezések

42. § (1) Ez a törvényerejű rendelet 1983. január 1. napján lép hatályba; rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

- (2)
- (3)
- (4)

42/A. § (1) Felhatalmazást kap az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a névvisselés, a névváltoztatás, az anyakönyvezés és a házasságkötési valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló eljárás, továbbá az anyakönyvi szakvizsga részletes szabályait.

(2) Felhatalmazást kap az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter, hogy rendeletben jelölje ki a hazai anyakönyvvezést végző hatóságot.

(3) Felhatalmazást kap az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter, hogy rendeletben jelölje ki a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozására jogosult további anyakönyvvezetők körét.

(4) Felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy

a) rendeletben határozza meg a hivatali helyiségen kívüli, valamint a hivatali munkaidőn kívül történő házasságkötés és bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése engedélyezésének szabályait,

b) rendeletben szabályozza a hivatali helyiségen kívüli, valamint a hivatali munkaidőn kívül történő házasságkötés és bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése esetén a többlétszolgáltatás ellentételezéseként az önkormányzat részére, valamint az anyakönyvvezető részére fizetendő díj mértékét.

42/B. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben jelölje ki a központi anyakönyvi szervet.

43. § E törvényerejű rendeletnek az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névvisselésről szóló 1982. évi 17. törvényerejű rendelet és az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény módosításáról szóló 2011. évi XLIX. törvénnyel megállapított 9. § (7) bekezdését, 15/A. § (3) bekezdését és (6a) bekezdését, 27/A. § (8) bekezdését és 40. § (6) bekezdését a 2011. június 1-jét követően induló eljárásokban kell alkalmazni.

44. § (1) Ahol jogszabály leánykori nevet említ, azon születési családi és utónevet kell érteni.

(2) Minden olyan adatkezelésben, amelynek adattartalma a családi és utónév, ez alatt a születési családi és utónevet, illetve a házassági nevet kell érteni.

(3) A 2002. december 15-ét követően született gyermek születési családi nevének a születéssel kettőnél több tagúvá válása esetén a szülőknek nyilatkozniuk kell arról, hogy a gyermek a családi név melyik két tagját viselje.

45. § 2013. március 1-jét megelőzően a 23. § és a 26/D. § alapján benyújtott kérelmeket e törvénynek a 2013. február 28-án hatályos rendelkezései szerint kell elbírálni.